

*Ministerstvo životného prostredia
Slovenskej republiky*

***SPRÁVA O STAVE
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
V ROKU 2003***

*Slovenská agentúra
životného prostredia*

Zdravé životné podmienky a pracovné podmienky sa utvárajú a zabezpečujú starostlivosťou o ovzdušie, vodu, pôdu a ostatné zložky životného prostredia...

*§ 13a zákona NR SR č. 272/1994 Z.z.
o ochrane zdravia ľudí
v znení neskorších predpisov*

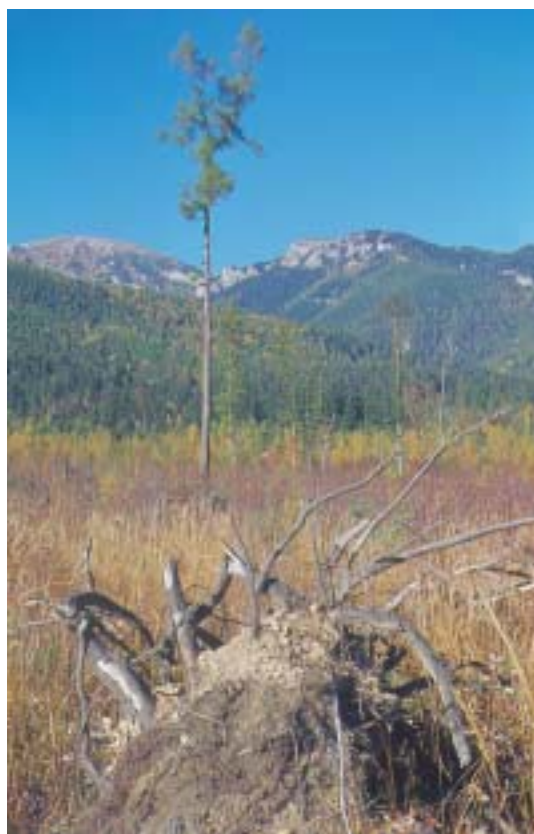
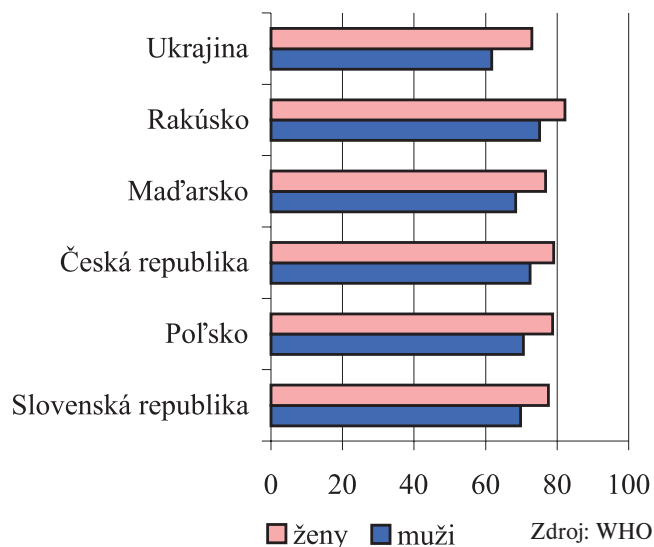
● ZDRAVIE OBYVATEĽSTVA

Stredná dĺžka života pri narodení

Stredná dĺžka života pri narodení (nádej na dožitie) dosiahla v roku 2003 u mužov hodnotu 69,76 a u žien 77,62 roka, čo predstavuje v porovnaní s rokom 2002 mierny nárast u žien a stagnujúcu úroveň u mužov. Vďaka mierne pozitívnemu trendu sa Slovensko dostalo pred Ukrajinu, Ruskú Federáciu, Bielorusko, Moldavsko, Turecko ale aj Maďarsko. Naďalej však zaostáva za krajinami ako sú napr. Švajčiarsko, Francúzsko, Taliansko, Španielsko a Švédsko.

Priemerný vek žijúcich obyvateľov sa oproti roku 2002 zvýšil u oboch pohlaví a dosiahol u mužov 35,2 a u žien 38,4 rokov.

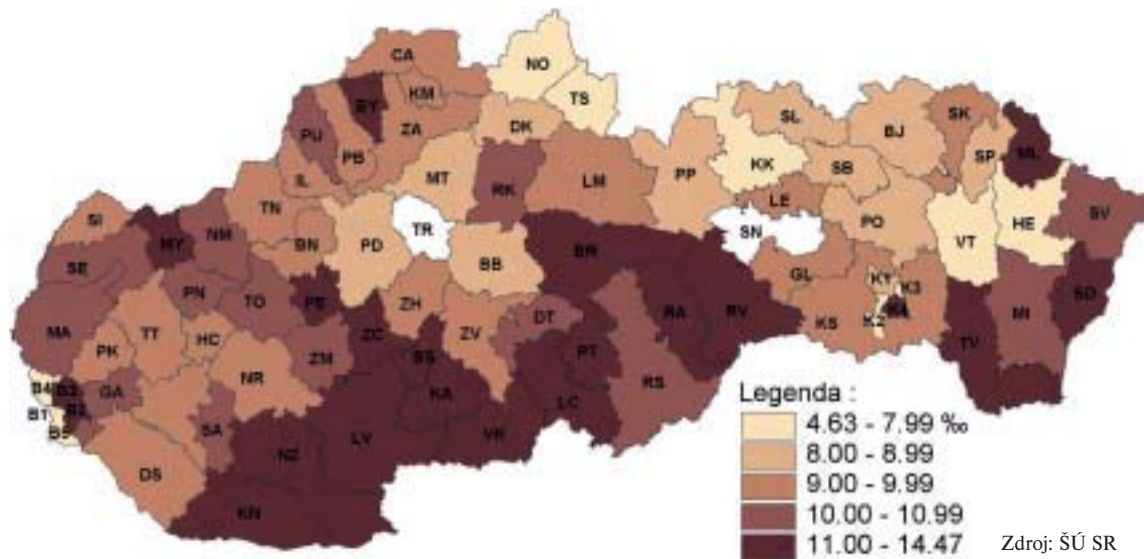
Graf 226. Porovnanie strednej dĺžky života pri narodení vo vybraných štátoch (2002)

Chorobnosť a úmrtnosť

V roku 2003 zomrelo v SR 27,7 tisíc mužov a 24,5 tisíc žien, čo predstavuje nárast úmrtí u mužov o 287 a u žien o 411 prípadov oproti roku 2002.

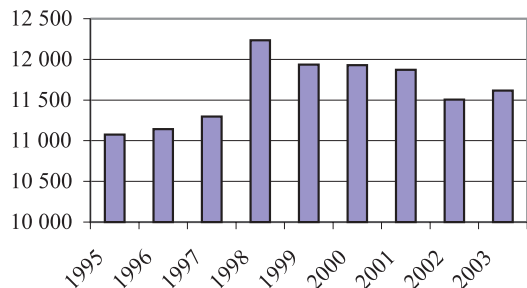
Mapa 22. Počet zomretých na 1000 obyvateľov podľa okresov v roku 2003

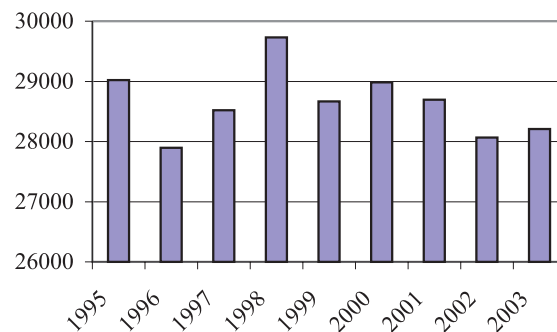
Najvyššia úmrtnosť obyvateľstva u mužov aj u žien je dlhodobo na **choroby obehovej sústavy**, keď v roku 2003 zomrelo na túto príčinu 28 210 osôb, čo predstavuje u mužov 47,5 % a u žien 61,4 %. Najviac úmrtí pripadá na akútny infarkt myokardu a na cievne ochorenia mozgu. Druhou najčastejšou príčinou úmrtí obyvateľstva v prípade obidvoch pohlaví sú **nádory**, keď v roku 2003 zomrelo na uvedené choroby 11 616 osôb, pričom sa podiel na týchto chorobách znížil o obidvoch pohlaví a dosiahol hodnotu 22,2 %. Najčastejšími príčinami úmrtí sú nádory priedušnice, priedušiek a pľúc, ako aj zhubný nádor žalúdka a hrubého čreva. Na tretie miesto sa u mužov dostala **úmrtnosť v dôsledku poranení a otráv** (8,9 %) s úmrtnosťou u mužov takmer 4 krát vyššou ako u žien. Tretie miesto u žien predstavujú **choroby dýchacej sústavy** (5,6 %).

Základné faktory ovplyvňujúce úmrtnosť obyvateľov SR

Graf 227. Nádorové ochorenia

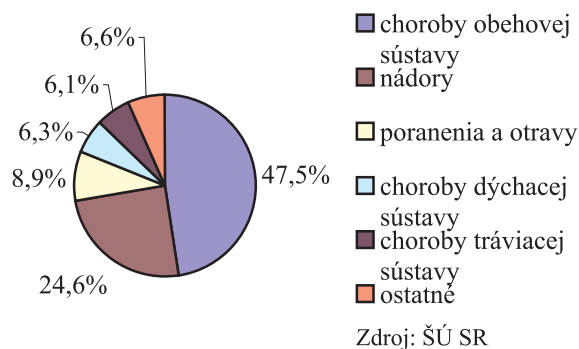

Graf 228. Choroby obehovej sústavy

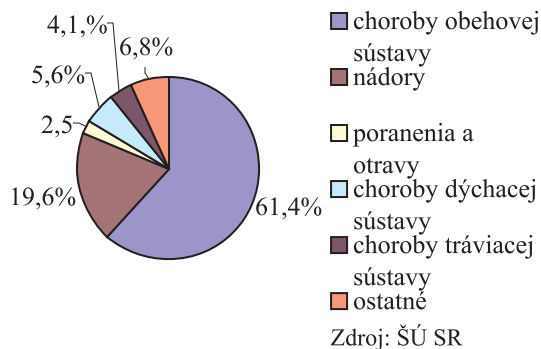

Štruktúra príčin smrti v roku 2002 (%)

Graf 229. Muži

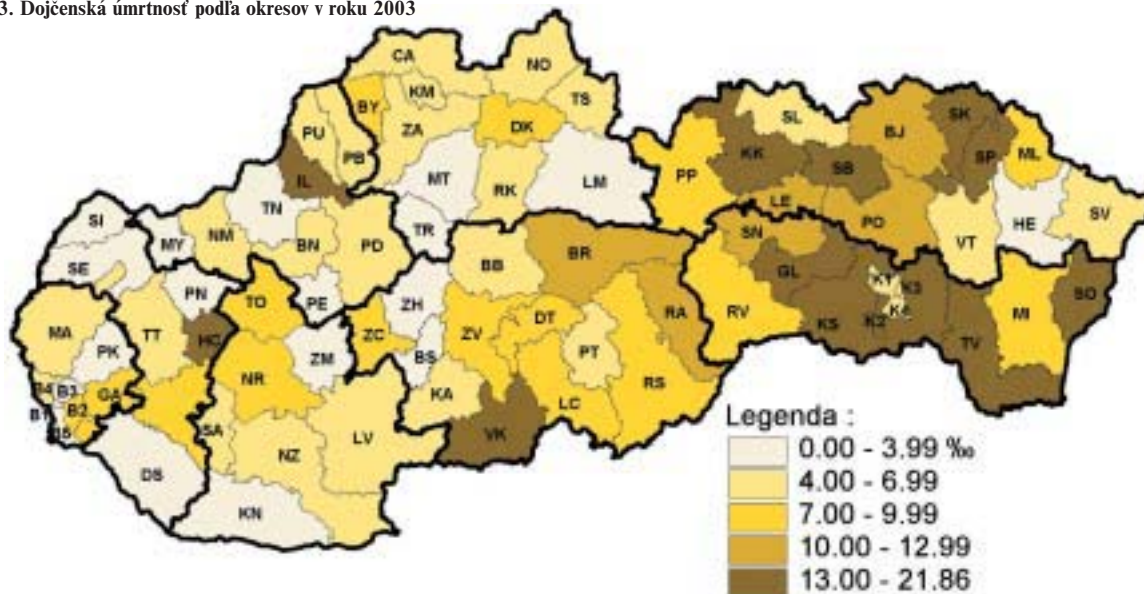

Graf 230. Ženy

V prípade **dojčenskej úmrtnosti**, došlo od roku 2001 k miernemu zvyšovaniu a jej hodnota dosiahla v roku 2003 úroveň 7,6 promile. V prípade **novorodeneckej úmrtnosti** bol zaznamenaný pokles z 4,7 v roku 2002 na 4,5 promile v roku 2003.

Mapa 23. Dojčenská úmrtnosť podľa okresov v roku 2003

Zdroj: ŠÚ SR

Tabuľka 190. Zdravie obyvateľstva - vybrané ukazovatele

Ukazovateľ	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Stredná dĺžka života pri narodení										
• Muži	68,3	68,4	68,8	68,9	68,6	68,95	69,15	69,51	69,77	69,76
• Ženy	76,5	76,3	76,6	76,7	76,8	77,03	77,23	77,54	77,57	77,62
Živonarodení/1 000 obyvateľov	12,4	11,5	11,2	11,0	10,7	10,4	10,2	9,5	9,5	
Zomretých do 1 roka/1 000 živonarodených	11,2	11,0	10,2	8,7	8,8	8,3	8,6	6,2	7,6	7,8
Novorodenecká úmrtnosť	7,4	7,9	6,9	5,4	5,4	5,1	5,4	4,1	4,7	4,5
Počet zomretých	51 386	52 686	51 236	52 124	53 156	52 402	52 724	51 980	51 532	52 230
Zomretí na 1 000 obyvateľov	9,6	9,8	9,5	9,7	9,9	9,7	9,9	9,7	9,6	9,7

Zdroj: ŠÚ SR

WHO a Európske centrum pre životné prostredie a zdravie v Bonne v snahe zaviesť systém monitorovania environmentálnych a zdravotných indikátorov začali v roku 2002 medzinárodný pilotný projekt „**Informačný systém v oblasti environmentálnych a zdravotných indikátorov (EHIS)**“, ktorého cieľom je zlepšenie komunikácie v oblasti environmentálneho zdravia a oblastí s ním súvisiacich. Systém je súčasťou iniciatívy WHO/EEC (Európska komisia pre životné prostredie), kombinujúcej platformu pre výmenu informácií, hodnotenia založeného na indikátoroch a komunikačných mechanizmoch pre tvorbu politických rozhodnutí v oblasti environmentálneho zdravotníctva. Hlavný zámer projektu je uľahčenie hodnotenia vplyvu rizikových faktorov životného prostredia na zdravie ľudí v medzinárodnom meradle. Systém je vytvorený na podporu vykonávania sub-regionálnych a multinárodných analýz. Európsky EHIS by mal tak prispievať k integrovanému hodnoteniu pokroku v rámci zaznamenávania trvalo udržateľného rozvoja v Európe. Do projektu je zapojených 15 európskych krajín (Arménsko, Bulharsko, Česká republika, Estónsko, Fínsko, Maďarsko, Lotyšsko, Holandsko, Poľsko, Rumunsko, Ruská federácia, Slovensko, Španielsko, Švajčiarsko, Švédsko).

Indikátory boli rozdelené do troch základných charakteristických skupín:

- Zdravotné - chorobnosť, úmrtnosť
- Environmentálne - monitorovanie zložiek životného prostredia
- Akčné - legislatíva.